

Sexagesimae, 15. února 2009

Lukáš 8,4-15:

Lidé se k němu scházeli ve velkých zástupech a přicházeli z mnoha měst. Mluvil k nim v podobenství. Vyšel rozsévač rozsívat semeno. Když rozsíval, padlo některé zrno podél cesty, bylo zašlapáno a ptáci je sezobali. Jiné padlo na skálu, vzešlo a uschlo, protože nemělo vláhu. Jiné padlo doprostřed trní; trní rostlo s ním a udusilo je. A jiné padlo do země dobré, vzrostlo a přineslo stonásobný užitek. – To řekl a zvolal: Kdo má uši k slyšení, slyš. – Jeho učedníci se ho ptali, co to podobenství má znamenat. On řekl: Vám je dáno znáti tajemství Božího království, ostatním však jen v podobenstvích, aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali. Toto podobenství znamená: Semenem je Boží slovo. Podél cesty – to jsou ti, kteří uslyší, ale pak přichází ďábel a bere slovo z jejich srdcí, aby neuvěřili a nebyli zachráněni. Na skále – to jsou ti, kteří s radostí přijímají slovo, když je uslyší. Protože v nich však nezakořenilo, věří jen nějaký čas a v čas pokušení odpadají. Semeno padlé do trní jsou ti, kteří uslyší, ale potom je starosti, majetek a rozkoše života dusí, takže nepřinesou úrodu. Semeno v dobré zemi jsou ti, kteří uslyší slovo, zachovávají je v dobrém a upřímném srdci a s vytrvalostí přinášejí úrodu.

Velmi známý biblický text není nikdy snadné vyložit. Kazatel i posluchači mají stejný pocit, že už se o tom všechno řeklo, už nic nového se říct nemůže. Téma podobenství je však natolik závažné, že je třeba ho připomínat znovu a znovu. Rozsévač rozsívá Boží slovo; z něho přece roste víra. Bez víry není možné se líbit Bohu. Kdo věří, bude spasen. Jde tu tedy o ten nejdůležitější úkol církve a věřících, sloužit lidem k poznání Boha, k lásce k němu. Proto se pokusme slyšet dnešní výklad podobenství o rozsévání jako aktuální Boží slovo pro náš sbor i pro každého jednotlivce.

Pán Ježíš vypráví toto podobenství v nové situaci Izraele, kterou můžeme nazvat misijní, zatímco ve Starém zákoně se počítá s celkem vyvoleného lidu, pevným společenstvím Hospodinovým. V něm je každý nově narozený obřízkou uveden do smlouvy s Hospodinem, vyučován ve znalostech tóry a na prahu dospělosti zavázán k poslušnosti Božího zákona. Takže každý muž v Izraeli je nositelem víry, protože ji předává své manželce a svým dětem. Tento systém předávání se však v Ježíšově době mění. Vlivem politického uspořádání v rámci Římské říše se prolínají Izraelci a pohané. A Ježíš na to okamžitě reaguje tím, že se ve svém zvěstování neomezuje na synagógu, ale prochází zemí, káže ve městech, vesnicích i u moře nebo na horách. A jeho posluchači nejsou už jenom pravověrní Izraelci, ale i odpadlíci a dokonce i neobřezaní pohané. Takže ten prostor rozsévání se rozšiřuje na celou zemi a na všechny lidi. A právě do této změněné situace mluví naše podobenství. Lidé nepřijímají víru jako něco samozřejmého; někteří přijmou evangelium, jiní ne. Účinnost Ježíšova zvěstování není zdaleka stoprocentní. Mnozí se k němu staví odmítavě, jiní je přijímají, ale nevydrží a jen část lidí evangelium skutečně přijme celým srdcem, aby pak nesli užitek pro Boží království.

Velmi podobné je to i s naším sborem. Starší generace ještě vzpomíná s nostalgií na doby, kdy skoro všichni byli křtěni a pak chodili do náboženství, byli confirmováni a chodili do kostela. Ještě v dobách ateistického tlaku za vlády komunistů měla v Liptále většina obyvatel účast na životě církve. To se ale radikálně změnilo. I liptálská obec je většinou nevěrecká (ve Lhotě ještě víc) a my si to ve sboru musíme jasně uvědomit. Jsme v misijní situaci! Sbor a jeho každý člen (nejen farář!) se dostávají do role rozséváčů pro své děti, vnuky, přátele, spoluobčany, někdy i pro formální členy církve. Tak se nám podobenství stává nanejvýš aktuální.

Semenem je Boží slovo, evangelium. Kde je toto semeno skladem, kde si je může rozsévač vyzvednout? Předně jistě v Bibli. Ale ne každé slovo z Bible je automaticky Božím slovem. Nestačí lidem citovat Bibli, nestačí ani je zvát k víře a varovat je před riziky nevíry. Je třeba modlit se za to, aby to biblické slovo oplodnil Duch svatý. A teprve když se to stane, a o to musí kazatelé i učitelé i svědkové vždy znovu prosit, tak začíná to skutečné rozsévání, jak o něm mluví podobenství o rozsévání. K tomu, aby se biblické slovo stalo semenem Božího království,

je třeba, abychom jednali v jednotě s Ježíšem; žili z něho, z jeho milosti a jeho milostivého soudu. A pak také, abychom byli věrohodní jednotou slov a skutků. Kvůli nedostatkům církve a jejích členů ztrácí semeno Božího slova klíčivost. Těmi nedostatky mohou být především duchovní a mravní nejednoznačnost rozsevače, ale i otázky organizační a hospodářské (jak vypadají sborové budovy, jak aktivní je staršovstvo, jak pracujeme s mladou generací a co děláme pro starší členy sboru). Ježíš to, co učil, také žil. Tedy klíčivost jeho zrna byla stoprocentní. Ale účinnost jeho zvěstování už tak vysoká nebyla, a to kvůli půdě lidských srdcí.

Trojí semeno bez užitku: co všechno působí, že dobré semene nepřinese užitek?

První semeno zůstává docela bez efektu. Padá totiž na udusanou cestu, je zašlapáno nohama, poškozeno, sezobou je ptáci. Jsou to lidé, kteří slyší Boží slovo, ale nic jim to neříká. Nerozumí, o čem mluvíte. Vidí jen tento materiální svět, ale nějakou duchovní skutečnost si nedovedou představit. Výklad říká, že to působí ďábel, Boží nepřítel. Víme o něm, že chce ničit Ježíšovo dílo; že obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltil. Ďábel prostě nedovolí, aby u některých lidí víra vůbec vznikla. Stává se vám také, že když někomu říkáte o víře, máte dojem, že házíte hrách na stěnu? A ta nechápavost vůbec nezáleží na vzdělání člověka; jde napříč profesemi i věkem lidí.

Druhý typ posluchače je člověk, jehož srdce je přirovnáváno ke skalnaté půdě. Přijímá Kristovo slovo s radostí a nadšením. Ale když po nějakém čase přijde zkouška nebo pokušení – třeba nemoc nebo smrt nebo nějaká velká materiální ztráta – tak se jeho víra končí. Nemá dost silný kořen. Tady bych myslel na lidi bez hlubší náboženské tradice, a také lidi nestálé povahy. Myslí si, že víra je jen způsob relaxace, a když to kvůli nesnadným okolnostem přestane fungovat, tak přestanou věřit. **„Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapust'te kořeny, pevně se držte víry, jak jste byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky (Ko 2,6n).“**

Třetí typ posluchače je člověk, u něhož se Boží slovo má jako zrno zapadlé to trnité půdy. Trní rostlo s ním a udusilo je. Tím trním mohou být starosti a pečování, ale i bohatství a konzumentství. Toto je v dnešní době velmi častá překážka víry. „Mám moc práce, dělám i v neděli, nemám čas.“ Anebo se člověku vede tak dobře a je jednoznačně orientován na životní komfort, že už prostě víru nepotřebuje. „Dělám, co mě baví a co je příjemné, užívám si života.“ To sice není samo o sobě nic špatného, ale je to iluze. Člověk zabředá do svého sobectví a je zaváděn docela mimo jedinou perspektivní realitu Božího království, kde vládnu víra, naděje a láska. A víra chřadne až je docela zadušena. Je potom ještě možno ji vzkřísit?

Proč tomu tak je, že Boží slovo nemá u všech lidí příznivý ohlas? Tu se dotýkáme duchovního tajemství, které jen v náznacích řeší učení o předurčení a vyvolení. Nechápavost vůči Bohu je vlastně součástí adamovské lidské podstaty. Mezi Bohem a člověkem je propast, kterou člověk sám nemůže překlenout. Ale Bůh přes ni v Kristu postavil most a zve lidi k setkání. Všechny nebo jen některé? I Ježíš to zde naznačuje. Někteří vidí a jakoby neviděli, slyší a jakoby nechápali. To tajemství zná jen Bůh. Soudím však s většinou církevních učitelů, že poněvadž to nevíme, nemáme právo kohokoli předem vyřazovat z dosahu evangelia a Boží milosti.

Užitek čtvrtého semene: **„Jiné semeno padlo do dobré země, vzrostlo a přineslo stonásobný užitek.“** I když nemáme soudit předem, kdo kam patří, přece smíme mít to sebevědomí: I já jsem se z Boží milosti stal (stala) dobrou půdou pro Boží slovo. To není naše zásluha, nemáme se čím chlubit. Někdo nám o své víře řekl a my jsme viděli jeho užitek. Nejčastěji rodiče, maminka, stařenka. Ani si možná neuvědomujeme, jak jsme díky nim pevně zakořeněni ve víře. V tom svědectví často beze slov je obrovská síla. Nedlužíme je svým dětem a vnukům? Tím stonásobným užitekem je jednoznačně víra v Boha a v Ježíše. Víra nejen jako přesvědčení, ale jako živý niterný vztah k Věčnému; jako jistota vedení a uchopení rukou silnější než lidskou; jako východisko z prázdnoty a nudy, neboť ve společenství s Bohem nuda neexistuje. A když Ježíš mluví o stonásobném užitku víry, tak myslí jednak na stálý zdroj radosti a naděje pro ty, v nichž to Boží slovo zapustilo kořeny. A pak také na jejich bližní. Představme si že, každý máme v sobě ten klas života se sto zrny. A my je smíme rozdávat těm, jejichž duše jsou prázdné, zoufalé, hladové touhou po živém Bohu, jenž je alfa i omega, počátek, střed i cíl každého života.

Pane Ježíši Kriste, dej, abychom si nemysleli, že tvé království záleží jen na nás. Ty sám jsi majitelem dobrého semene a staráš se o rozsévání. Děkujeme ti, že díky daru víry, který jsme přijali, můžeme i my něco málo udělat pro spásu našich bližních. Prosíme tě, dávej nám k tomu trpělivost a lásku. A prosíme tě, abys chránil své slovo před d'áblem a všemi ničivými vlivy, aby přibývalo těch, kdo uvěří a budou spaseni. Amen

* Písně: 193/1-6/, 684, 417, 426, 67/3/ * Čtení: Jeremiáš 17,5-10 * Poslání: Bratrské vyznání X/3

jh

Bratrské vyznání X/3

Službu Božího slova máme za věc podstatnější a k spasení potřebnější nežli svátosti. Podle slova sv. Pavla: Kristus mě neposlal předně křtít, ale kázat (1K 1,17). To je proto, že skrze kázání evangelia působením Ducha svatého se víra do srdcí vštěpuje a člověk začíná chápat pravý smysl všeho; svátostmi se pak víra již nabytá pečetí a potvrzuje. Slovo Boží tedy musí předcházet, aby se tomu člověku, který žádá křest nebo večeri Páně, mohla položit otázka: Věříš celým srdcem? – Víra je tedy ze slyšení a slyšení skrze slovo Boží (Ř 10,17). Proto řekl apoštol, že evangelium je moc Boží ke spasení každému, kdo věří.

Vstupní modlitba

Pane Bože, přišli jsme, abychom slyšeli tvé slovo. Vyznáváme, že nám tvé slovo není tak vzácné, jako bylo našim předkům. Odpuť nám, že tak málo hledáme v tvém zákoně a ještě méně se ptáme, co nám těmi starými slovy chceš říci. Nauč nás pravé duchovní hygieně, abychom nenechávali svá srdce zavalit proudy hlučných a rádoby vtipných slov, která nenasycují hlad po živém Bohu ani neutišují žízeň po životě. Děkujeme, že navzdory inflaci slova posíláš i dnes rozsévače tvého evangelia a připravuješ lidská srdce k jeho přijetí a k nesení hojného užitku. Prosíme tě, Duchu svatý, dej i nám dnes své zachraňující slovo a připrav nás v pokoře k jeho přijetí. Abychom všichni uslyšeli tvůj hlas, přimkli se k Ježíši a našli správný směr života. Ať nás tvá přítomnost, svatý Boží Duchu, naplní pokojem a světlem, abychom přijali novou sílu a odvalu ke službě tvému věčnému Království. Vyslyš nás pro přímlovu našeho Pána Ježíše Krista, který nás svou obětí učinil Božími dětmi a je s námi po všechny dny až do skonání světa. Amen

Přímluvná modlitba

Modlitby šeptem, s.107, František z Assisi